

KLUSSEN IN FRANKRIJK

Vivent les bricoleurs!
Christian, bricoleur par passion, pas par nécessité.

Home

0 Inhoud, trefwoorden

01 Voorstelling, intenties

02 Planning

03 Algemene adviezen

04 Architecten en aannemers

05 Vergunningen, offertes

06 Dak, timmerwerk

07 Funderingen, muren, scheidingswanden; muren voegen

08 Vloeren, plafonds en trappen

09 Deuren, ramen, luiken

10 Water en riool

11 Fosse septique

12 Verwarming, ventilatie en airco

13 Elektra, telefoon, internet

14 Gas, propaan, butaan

15 Isolatie

16 Muurafwerking: Schilderen, verven, tegelzetten

17 Vocht, ventilatie en tocht

18 Pluggen en bevestigingen

19 Terrassen, tuin en erf

20 Gereedschappen, hulpmiddelen etc.

21 Woordenlijst van bouwkundige termen

22 Referenties, literatuur, websites

23 Diverse tips en informaties

24 Uitgevoerde projecten

reserve 1

reserve 2

reserve 3

reserve 4

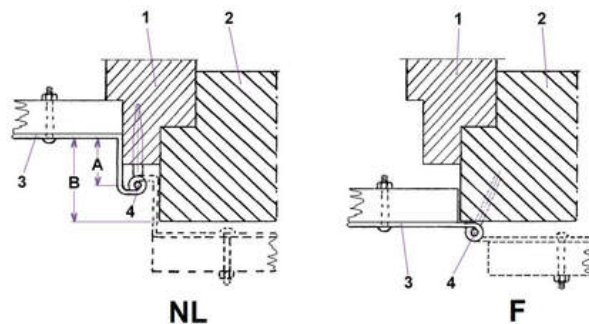
reserve 5

reserve 6

09.4.1 HET PLAATSEN (AFHANGEN) VAN KLAPLUIKEN

Welk type luiken men ook wil plaatsen, de voor het afhangen toe te passen methode is steeds dezelfde. Voor het verschil tussen de Nederlandse en de Franse methode van luiken afhangen zie afb.1.

Dit is een horizontale doorsnede door een luikophanging, de Nederlandse en de Franse methode.

afb. 09.4.1 - 1 Links de Nederlandse methode, rechts de Franse

afbeelding 1

Links de Nederlandse, rechts de Franse manier van luiken afhangen

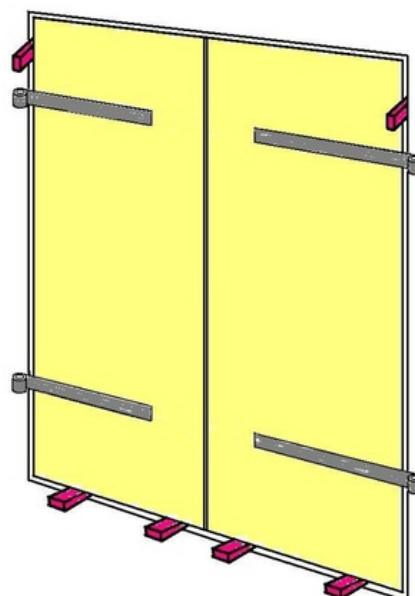
- 1 kozijn
- 2 muur
- 3 heng (*penture*)
- 4 duim (*gond*)

Maat A moet gelijk $\frac{1}{2}$ B of groter dan $\frac{1}{2}$ B zijn

Links de Nederlandse manier: het luik sluit op het raamkozijn, de hengen zijn 'verkropt'.

Rechts de Franse manier: het luik sluit gewoon in de raamnis; er kan voor de luiken ook een sponning in de muur voorzien zijn, zie afb. 3, 6 en 9.

Eerst de luiken stellen, dan duimen plaatsen en inmetzelen.

afb. 09.4.1 - 2 luiken afstellen met wiggen - het principe

reserve 7

De werkwijze bij de montage van de luiken wordt hier uitgelegd voor het meest voorkomende geval (afb. 2) van een tweedelig luik waarvan de ene vleugel naar rechts en de andere naar links slaat, en waarvan de duimen in een draagkrachtige muur ingemetseld worden.

afb. 09.4.1 - 3 luiken afstellen met wiggen - de praktijk

Let bij afbeelding 3, 4 en 5 op de details:

1. de onderste spleet is breed (eerder 10 dan 5mm) om een beetje uitzakken op te nemen en het opzuigen van water gegarandeerd uit te sluiten
2. de duimen (hier inmetselduimen) zijn tijdens de montage met schildersplakband aan de hengen vastgezet
3. op de afbeeldingen 3 en 4 zijn *des volets double pliants* met *pentures pour volets articulés* gebruikt (de op de linker vleugel scharnierende smallere vleugel is hier nog niet geplaatst). Het resultaat is op afb.6 en 14 te zien.

afb. 09.4.1 - 4 luiken afstellen met wiggen - details

afb. 09.4.1 - 5 luiken afstellen met wiggen - van binnen gezien (dit is een ander project)

De stappen bij het afhangen volgens afb. 2 t/m 5

1. Beide vleugels van het luik in de opening plaatsen en met latjes en/of wiggen loodrecht en haaks stellen. Rondom en tussen de twee luiken dient een spleet van 5 à 8mm aangehouden te worden, aan de onderkant zelfs meer, bijv. 10 of 12mm. Te kleine spleten kunnen bij uitzetten door vochtopname tot klemmen leiden, en de grote spleet aan de onderkant moet voorkomen dat daar water vastgehouden wordt.
2. Bij een *niet* haakse raam- of deuropening de afwijking opmeten en de luiken dienovereenkomstig afzagen (eerst onderkant, dan opnieuw inzetten en bovenkant opmeten).
3. Luiken uit de raamopening nemen en de hengen met hun ogen in één lijn monteren. Hiervoor gebruikt men óf slotbouten óf de speciale *vis pour pentures* met TORX-aandrijving (beslist voorboren).
4. Bij inmetselduimen (details zie afb. 7, 8 en 9) hun plaats op de muur bij de raamopening aftekenen en ruim uitboren; het boorgat iets 'omgekeerd-taps' en zo mogelijk schuin naar achteren uitvoeren, zie afb.8. Voorwaarde is dat de muur op de plaats van de duimen draagkrachtig is. Als duimen op een voeg of een andere holle plaats komen te zitten moet men die eerst stevig met cementmortel en steenbrokken opvullen voor men het gat maakt.
5. Duimen in de hengen plaatsen en deze met lijmtangen, plakband of draad provisorisch vastzetten.
6. Luiken opnieuw plaatsen, nivelleren en stevig schragen. De duim en het oog van de heng compleet met plakband inpakken om het indringen van mortel te voorkomen, zie afb. 4.
7. Duimen incementeren met mortel van 3 delen zilverzand op 1 deel snelcement (ook kant-en-klaar als *mortier de prise rapide* of *mortier pour petits scellements* verkrijgbaar). De mortel met een passend stuk hout goed diep het gat indrukken, bij grotere gaten tussendoor stukjes (bak-)steen indrukken. 24 uur (of de op de verpakking aangegeven tijd) laten uitharden.
8. Scharnieren uitpakken, reinigen, smeren en het luik bewegen.
9. Slot of grendel plaatsen.
10. De luiken in ieder geval op beide kanten met hetzelfde type verf en hetzelfde aantal lagen afwerken (anders trekt het luik deur door het verschil in vochtopname krom).

Een alternatieve methode om luiken te plaatsen is **hier** te vinden:
<http://www.maisonbrico.com/conseils-bricolage/volets-bois-pose,2140.html>

Hint voor perfectionisten:

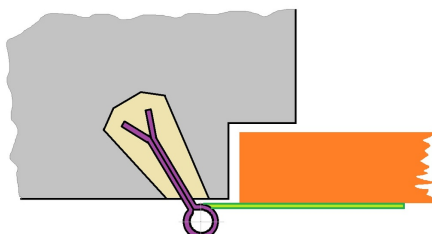
Demonteer oploppende sloten en grendels vóór het verven weer - ik doe het tenminste zo, het werkt zo veel makkelijker en het resultaat is zo veel mooier.

afb. 09.4.1 - 6 Het resultaat

afb. 09.4.1 - 7 metselduim

afb. 09.4.1 - 9

afb. 9.4.1 - 8 Het schuin inmettelen van de duim. Horizontale doorsnede.

Details van de metselduim, afbeelding 7 - 9:

afb. 7 - typische metselduim

afb. 8 - het inmettelen in een omgekeerd taps gat

afb. 9 - ingemetselde duim; de cementspecie is hier nog niet compleet uitgehard en daarom donker, verder wordt dit nog met een 'kosmetische' laag van voegspecie met de juiste lichtgrijze kleur afgewerkt.

Dit luik zit in een sponning in de muur.

Behalve de hier beschreven inmetselduimen (*gonds à sceller*) bestaan ook andere, die in een boorgat geschroefd of gelijmd worden, afb. 10 t/m 12.

afb. 09.4.1- 10

afb. 09.4.1 - 11 boorhulpstuk "gabarit pour gonds"

afb. 09.4.1 - 12 Gebruik van de gabarit van afb.11

afb. 10 boven: *gond à expansion*

afb. 10 midden: *gond à tirefond*

afb. 10 onder: *gond à scellement rapide (= gonds chimiques)*.

Voor deze duimen bestaat een handig boorhulpstuk (afb.11 en 12). Bijzonder handig als u dan duimen met losse pen gebruikt, want die kunt u plaatsen zonder het luik eerst weer eruit te halen.

De werkwijze bij het plaatsen en nivelleren van de luiken is dezelfde als boven beschreven, alleen de stappen 4 t/m 8 worden bij het werken met bijv. reactiepatronen (*gonds chimiques*) vervangen door:

- **4a** Controleren of de muur op de plaats waar de duimen ingeboord moeten worden draagkrachtig is.
- **5a** Het montagehulpstuk (*gabarit pour gonds*) in de heng plaatsen.
- **6a** Met behulp van de *gabarit* gaten in de muren boren.
- **7a** *Gabarit* demonteren, reactiepatronen plaatsen en duimen zonder scharnierpen indrukken/inslaan; dan pas de los meegeleverde pen inzetten. Reactiepatronen worden verkocht als chemische pluggen (*chevilles à réaction, système pour scellement rapide*). Bij holle of poreuze materialen wordt bij deze methode eerst een zeef-plug (*tamis*) in het gat geplaatst. In ieder geval op de gebruiksaanwijzing letten en de aangegeven uithardingstijd aanhouden. Bij grote klussen zijn patronen voor in de kitspuit handig. Bekende merken van de *Résine à scellement rapide* zijn Fischer en Upat.
- **8a** Na het uitharden scharnier smeren, luik bewegen.

Voor de andere in een boorgat te plaatsen duimen met plastic plug of keilbout wijst de werkwijze zich vanzelf.

Let op:

Duimen met een vier- of zes-schroefse muurplaat (plaatduimen, *gonds à visser*, afb. 13) kan men bij muurbevestiging beter **niet gebruiken**; deze zijn voor plaatsing op houten kozijnen bedoeld.

afb. 09.4.1 - 13 plaatduimen, gonds à visser

Er bestaan ook dubbel klappende luiken waarvan beide vleugels naar één kant klappen en asymmetrische luiken; deze zijn onder **09.4.5** nader beschreven, voor een eerste indruk zie deze twee afbeeldingen (afb. 14 en 15):

Foto

afb.16 foto uit Rougeux hier plaatsen

afb. 09.4.1 - 14 Dubbel klappend luik

afb. 09.4.1 - 15 asymmetrische luiken

In Frankrijk bestaan heel doelmatige espagnoletsluitingen voor luiken waarmee deze ook in een kierstand gezet kunnen worden (afb. 17 en 18) en voor moeilijk bereikbare luiken bestaan *des ferme-volets* (afb. 19), eenvoudige beugels, en ook klapgrepen die het dichttrekken vergemakkelijken (*poignées de tirage*, afb. 17) - even goed kijken in de afdeling *quincaillerie* van de bouwmarkt. Daar zijn ook beveiligingsbeugels (*barres de sécurité*) en andere beveiligingsmiddelen te vinden. Meer hierover onder [09.4.6 beslag voor luiken](#).

afb. 09.4 - 17 espagnoletsluiting en poignée de tirage

afb. 09.4 - 18 espagnolet op kierstand

afb. 09.4.1 - 19 ferme-volet

En wat te doen bij uitgebroken inmetselduimen?

Op een [Engelstalig forum](#) kwam ik het verhaal van ene **mikej** tegen die hiervoor een **doelmatige reparatiemethode** toegepast heeft. Van hem is ook [afb.20](#).

Afb. 09.4.1 - 20 Uitgebroken duim

volgende →

[Maak een gratis website met Weebly](#)